

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука ПС БиХ, број 167/08 од 25. фебруара 2008. године), Предсједништво Босне и Херцеговине на 37. сједници, одржаној 7. маја 2008. године, донијело је

ОДЛУКУ
О РАТИФИКАЦИЈИ ОСНОВНОГ УГОВОРА ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И СРПСКЕ
ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ

Члан 1.

Ратификује се Основни уговор између Босне и Херцеговине и Српске православне цркве, потписан у Сарајеву 03. децембра 2007. године на српском, босанском и хрватском језику.

Члан 2.

Текст Основног уговора гласи:

ОСНОВНИ УГОВОР
ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ

Босна и Херцеговина и Српска православна црква:

- у жељи да утврде правни оквир међусобних односа Српске православне цркве, с једне, и Босне и Херцеговине, с друге стране;
- узимајући за полазну основу Устав и важеће Законе у Босни и Херцеговини, с једне те Свето писмо, Свето предање, Свештене каноне и Устав Српске православне цркве, с друге стране;
- имајући на уму вишевијековну укорјењеност Српске православне цркве на тлу Босне и Херцеговине и њену улогу у очувању духовног и националног јединства српског народа;
- позивајући се на међународна и уставна призната начела о слободи вјероисповијести и основним људским правима и одвојености Цркве и Државе, споразумјеле су се о сљедећем:

Члан 1.

Босна и Херцеговина и Српска православна црква, потврђујући да су Држава и Српска православна црква, свака у свом поретку, независне и самосталне, обавезују се да ће у међусобним односима поштовати то начело, те да ће свесрдно сарађивати ради цјеловитог духовног развика човјека и унапређења општег добра.

Члан 2.

1. Босна и Херцеговина признаје јавно и правно својство (јавни и правни субјективитет) Српске православне цркве, које је ова имала и прије закључења овог Уговора,
2. Босна и Херцеговина признаје јавно и правно својство (јавни и правни субјективитет) свих помјесних црквених јединица и установа Српске православне цркве, које имају правни субјективитет према одредбама канонског права и Устава Српске православне цркве,
3. Свети Архијерејски Сабор и друге надлежне црквене власти могу оснивати, мијењати, укидати или признати црквене субјекте права, сходно одредбама Свештених канона и Устава Српске

православне цркве, која о томе обавјештава надлежни орган државне управе ради њиховог уписа у одговарајући регистар у складу са важећим прописима.

Члан 3.

Босна и Херцеговина јемчи Српској православној цркви и свим њеним правним и физичким лицима потпуну слободу међусобног општења и одржавања веза са Његовом светошћу Патријархом српским, Светим Архијерејским Сабором, Светим Архијерејским Синодом, Патријаршијским управним одбором, епархијама у земљи и расијању и другим црквеним правним и физичким лицима.

Члан 4.

Поштујући слободу вјероисповијести, Босна и Херцеговина, признаје Српској православној цркви, њеним помјесним јединицама и установама слободу вршења њене апостолске мисије, посебно у ономе што се односи на богослужење, управу, вјерско образовање, харитативну дјелатност и дјелатност установа и удружења о којима се говори у члану 14.

Члан 5.

Надлежне црквене власти Српске православне цркве, оличене у Његовој светости Патријарху српском, Светом Архијерејском Сабору, Светом Архијерејском Синоду, Патријаршијском управном одбору и епископима искључиво су надлежне да слободно уређују своју црквену структуру, да оснивају, мијењају и укидају епархије, архијерејска намјесништва, парохије, манастире и друга црквена правна лица.

Члан 6.

1. Српска православна црква искључиво је надлежна за сва црквена именована и додјелу црквених служби у складу са Светим предањем, Свештеним канонима и Уставом Српске православне цркве.
2. Избор и хиротонисање епископа у искључивој су надлежности Српске православне цркве.
3. Српска православна црква доноси одлуке духовне и дисциплинске природе без икаквог државног уплитања.

Члан 7.

1. Босна и Херцеговина јемчи Српској православној цркви слободу богослужења,
2. Босна и Херцеговина јемчи неповредивост здања за богослужења: храмова, манастира, капела, парохијских домова и других црквених здања,
3. Само због посебно важног јавног интереса, те са изричитим пристанком надлежних црквених власти, та мјеста богослужења могу бити намијењена у друге сврхе,
4. Надлежни државни органи не могу предузети безбједоносне мјере у тим здањима и мјестима на којима се она налазе без претходног одобрења надлежних црквених власти, сем ако је то хитно због заштите живота и здравља или због спашавања добара посебне историјске и умјетничке вриједности,
5. Прије одржавања богослужења (као у случају литија, ходочашћа и сличног) на осталим мјестима, сем на оним означеним у ставу 2. овог члана, надлежне црквене власти ће обавијестити о томе надлежне државне органе који су дужни да обезбиједу јавни ред и мир и јемче безбједност.

Члан 8.

1. У случају судске истраге против духовника – клирика, свештеника, калуђера или калуђерица – због могућних кривичних дјела предвиђених кривичним закоником, судске власти претходно ће о томе обавијестити надлежног епископа или друге надлежне црквене власти.
2. Тајна сазната приликом исповјести неповредива је.

Члан 9.

1. Нерадни дани за православне у цијелој земљи јесу недјеље и вјерски празници, што ће се прецизније уредити законима у Босни и Херцеговини.
2. Сваки православни вјерник, поред законом утврђених вјерских нерадних дана, има право на још један слободан нерадни дан своје крсне славе.

Члан 10.

1. Црквени субјекти права (правна лица) могу да купују, посједују, користе или отуђују покретна и непокретна добра, те да стичу и отуђују стварна и друга имовинска права, према одредбама канонског права, Устава Српске православне цркве и важећег законодавства у Босни и Херцеговини.
2. Субјекти права из става 1. овог члана могу оснивати задужбине. Дјелатност тих задужбина, обзиром на грађанске учинке, равна се према одредбама важећег законодавства.
3. Реституција непокретне имовине или национализованих добара конфискованих без одговарајуће накнаде, укључујући и рок њиховог повратка, обавиће се у складу са законом који ће регулисати питање реституције у Босни и Херцеговини.

У циљу одређивања непокретне имовине која ће бити пренијета у црквено власништво или ће на одговарајући начин бити надокнађене, формираће се Мјешовита комисија састављена од представника двију страна. У складу са чланом 19. Основног уговора, питања која захтијевају нова или додатна рјешења, биће ријешена путем Мјешовите комисије, која ће подносити своје приједлоге на одобрење надлежним властима.

Члан 11.

1. Српска православна црква има право да гради храмове, манастире, парохијске домове и друга црквена здања, те да проширује, надограђује и преуређује већ постојећа, према важећем законодавству у Босни и Херцеговини.
2. Помјесни епископ одлучује о потреби изградње црквеног здања на подручју своје епархије, у складу са правилима канонског права и Устава Српске православне цркве, те предлаже локацију, а надлежни државни органи у Босни и Херцеговини ће то уважити, уколико се томе неprotиве објективни разлози.
3. Надлежни државни органи неће узимати у разматрање молбе за изградњу православних сакралних и других црквених здања ако молбе немају благослов (писмено одобрење) помјесног епископа, о којем се говори у ставу 2.

Члан 12.

1. Српској православној цркви зајамчена је слобода посједовања, штампања, издавања, продаје и ширења књига, новина, часописа, дигитализоване слике и звука, као и било која друга дјелатност која је повезана са њеним апостолским послањем.

2. Српска православна црква има право да оснива и води радио и телевизијске станице, у складу са важећим законодавством у Босни и Херцеговини.

3. Српска православна црква има слободан приступ државним средствима јавног саопштавања, као што су новине, радио и телевизија.

Члан 13.

Српској православној цркви зајемчује се слобода јавног истицања њеног грба, заставе и других знамења и атрибута, укључујући и грбове епархија и знамења свих помјесних црквених јединица и установа Српске православне цркве.

Грб, застава, знамења и атрибути из става 1. овог члана могу се јавно истицати само уз благослов (одобрење) надлежних власти Српске православне цркве.

Члан 14.

1. Босна и Херцеговина признаје право православних вјерника да оснивају вјерска, харитативна и друга удружења чији су циљеви у сагласју са апостолским послањем Цркве. У погледу грађанског учинка њиховог дјеловања примјењиваће се важећи закони у Босни и Херцеговини.

2. Босна и Херцеговина зајемчује православним вјерницима и њиховим друштвима, задужбинама и другим установама потпуну слободу дјеловања и јавног иступања било усмено или писмено.

Члан 15.

1. Српска православна црква има право да оснива образовне установе било којег степена и да њима управља према сопственим правилима, поштујући важеће законодавство у Босни и Херцеговини.

2. Такве образовне установе уживају сва права зајамчена истоврсним државним установама, укључујући новчану помоћ и признање свједочанстава и универзитетских диплома.

3. Ученицима, студентима, наставницима, сарадницима и другим запосленицима образовних установа из става 1. овог члана зајемчују се иста права која имају ученици, студенти, наставници, сарадници и други запосленици државних образовних установа одговарајућег степена.

Члан 16.

1. Власти у Босни и Херцеговини признају и зајемчују Српској православној цркви право на пасторалну службу у војним касарнама и установама, полицијским станицама, затворима, болницама, љечилиштима, дјечијим домовима и другим здравственим и старатељским установама, било да су јавне или приватне.

2. Пасторална служба у војним касарнама и установама, полицијским станицама и другим јавним установама, наведеним у ставу 1. овог члана, уредиће се посебним уговором између власти у Босни и Херцеговини и Српске православне цркве.

Члан 17.

1. У духу начела о слободи вјере, Босна и Херцеговина признаје основно право родитеља на вјерско васпитање дјеце, те у склопу наставног плана и програма и у складу са вољом родитеља или старатеља зајемчује наставу православне вјеронауке у свим предшколским установама, основним и средњим школама, као редовног школског предмета, за све који га изаберу, под истим условима под којима се изводи и настава свих обавезних школских предмета.

2. Приликом уписа у нову школску годину родитељима, старатељима и пунољетним ученицима омогућује да слободно изаберу православну вјеронауку на начин да њихова одлука не буде повод било каквом облику дискриминације на подручју школске дјелатности.

3. Православну вјеронауку предаваће квалификовани вјероучитељи са канонским мандатом помјесног епископа, који испуњавају услове прописане важећим за дотичну врсту школе или предшколске установе, користећи сва права и придржавајући се свих дужности које из тога проистичу. Уколико помјесни епископ опозове канонски мандат који је дао, вјероучитељ – наставник губи право да предаје православну вјеронауку.

4. Вјероучитељи – наставници православне вјеронауке пуноправни су чланови учитељског или наставничког вијећа образовних установа о којима се говори у ставу 1. овог члана.

5. Програме и садржаје наставе православне вјеронауке, уџбенике и дидактичку грађу припрема и одобрава Свети Архијерејски Синод Српске православне цркве. Начин одвијања наставе православне вјеронауке уредиће се посебним уговором између надлежних власти у Босни и Херцеговини и Српске православне цркве.

Члан 18.

1. Српска православна црква слободно проводи харитативну дјелатност и оснива харитативне установе.

2. У погледу својих права и повластица, харитативне установе које оснива Српска православна црква имају исти положај као и јавне установе са истом сврхом.

3. Харитативне установе Српске православне цркве дјеловаће сагласно важећим законима.

Члан 19.

1. Босна и Херцеговина и Српска православна црква ће међусобним споразумом рјешавати све спорове и тешкоће до којих би могло доћи у погледу тумачења или примјене одредби овог Уговора.

2. Мјешовита комисија, састављена од представника обију Страна, расправљаће о свим питањима од заједничког интереса, која ће захтијевати нова или додатна рјешења, те ће своје приједлоге упутити надлежним властима на одлуку.

Члан 20.

1. Овај Уговор се закључује на језицима у службеној употреби у Босни и Херцеговини (босански, српски и хрватски) а исти ће бити ратификован у складу са процедурама и прописима уговорних страна и ступиће на снагу по размјени ратификационих докумената.

2. У случају да једна од Страна уговорница буде сматрала да су се суштински промјениле прилике у којима је склопљен овај Уговор, тако да га треба мијењати или допунити, започеће одговарајуће преговоре.

Сарајево, октобар 2007. године

За Босну и Херцеговину
по овлашћењу
Предсједништва БиХ
министар за људска права и
избјеглице БиХ
др Сафет Халиловић

за Српску православну цркву
по одлуци Светог Архијерејског
Синода
Његова светост Патријарх
српски
господин Павле

Члан 3.

Ова Одлука биће објављена у „Службеном гласнику БиХ“ на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-011-1039-34/08
7. маја 2008. године
Сарајево

Предсједавајући
др Харис Силајџић, с.р.